

7.12.2022

Fakulta Humanitních studií, Univerzita Karlova

ÚVOD DO PSYCHOLOGIE

Úvod do sociální psychologie

Miroslava Nováková Schöffelová
miroslava.NovakovaSchoffelova@fhs.cuni.cz

Sociální psychologie

Věda o tom, jak skutečná nebo domnělá
přítomnost ostatních lidí utváří chování a duševní
procesy člověka

Vliv přítomnosti ostatních

i. **Facilitace a inhibice**

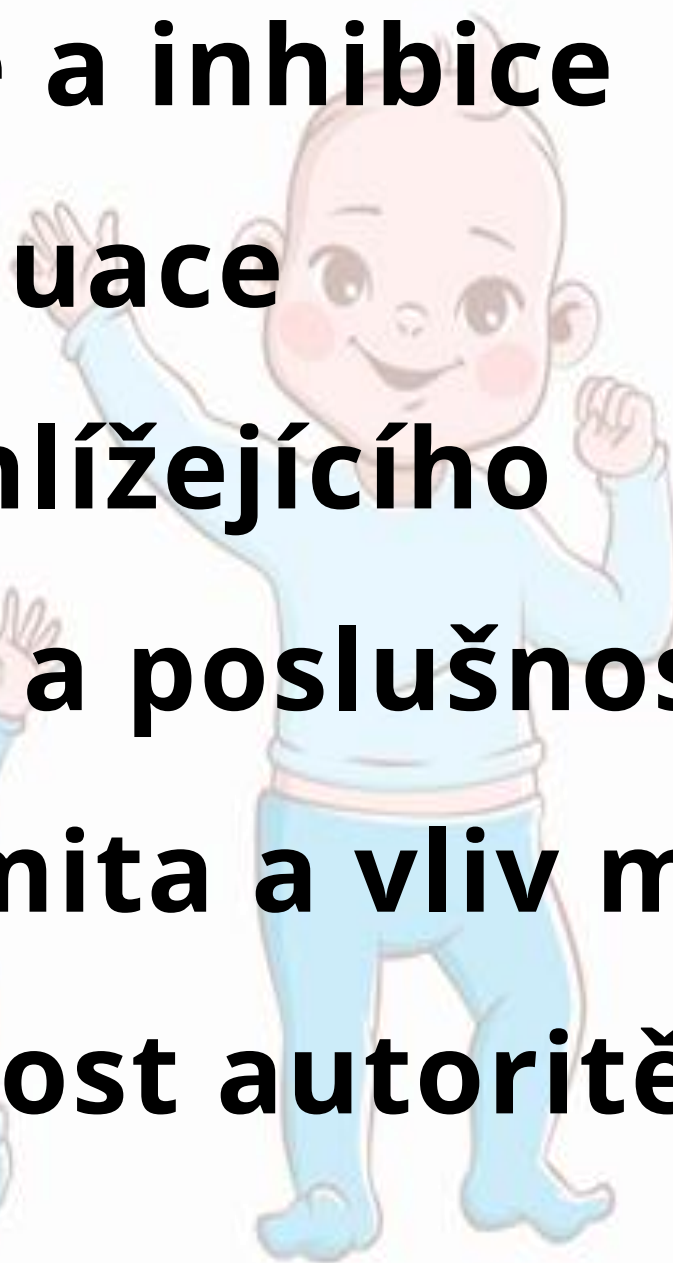
ii. **Deindividuace**

iii. **Efekt přihlížejícího**

iv. **Vyhovění a poslušnost**

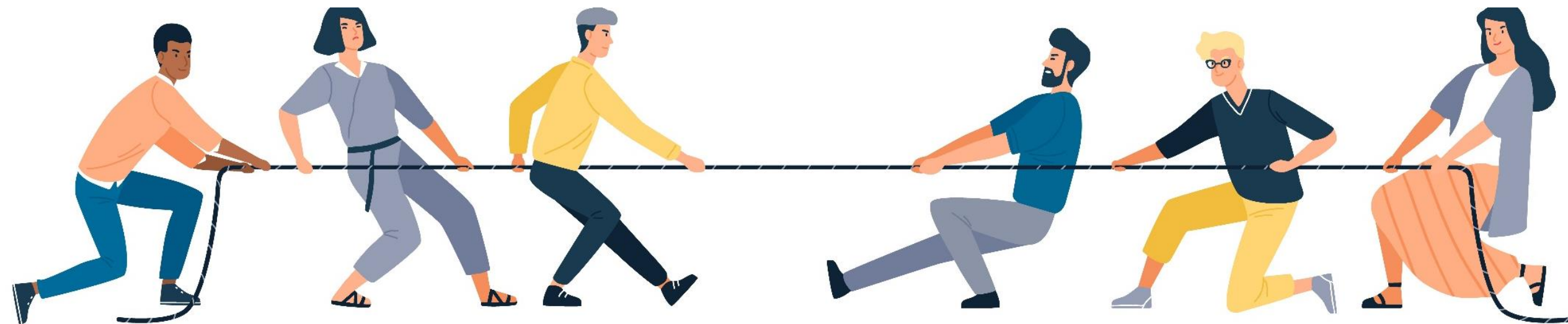
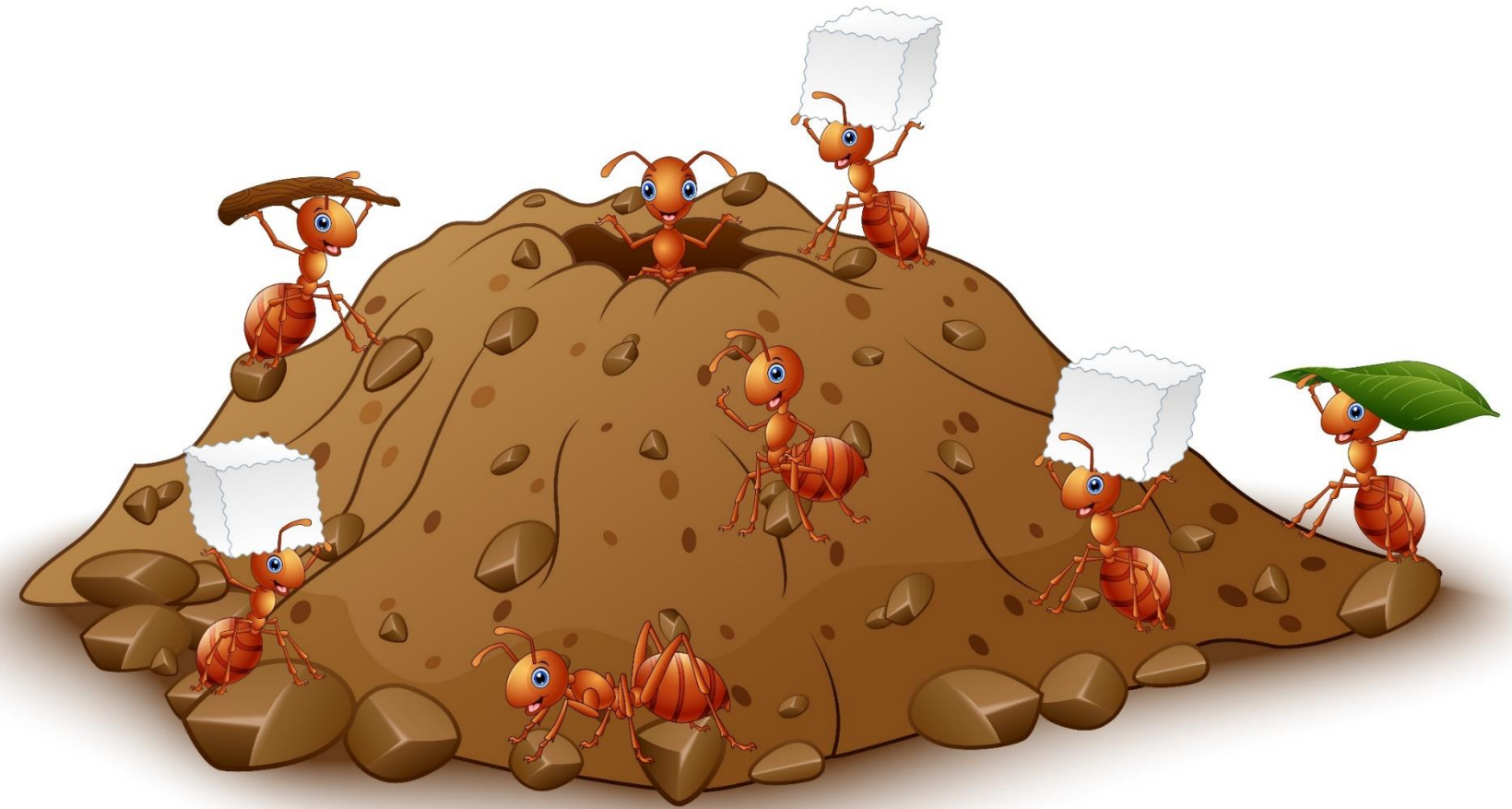
i. **Konformita a vliv menšiny**

ii. **Poslušnost autoritě**

FACILITACE A INHIBICE

modrá

žlutá

červená

zelená

zelená

žlutá

zelená

žlutá

žlutá

zelená

modrá

modrá

červená

modrá

červená

zelená

Sociální psychologie

Věda o tom, jak skutečná nebo domnělá **přítomnost ostatních lidí** utváří chování a duševní procesy člověka

Vliv přítomnosti ostatních

i. Facilitace a inhibice

ii. Deindividuace

iii. Efekt přihlížejícího

iv. Vyhovění a poslušnost

i. Konformita a vliv menšiny

ii. Poslušnost autoritě

Určité skupinové situace mohou potlačit **OSOBNÍ IDENTITU** jedince a oslabit je **SMYSL PRO ODPOVĚDNOST**

DEINDIVIDUACE

The Stanford prison experiment

<https://www.kqed.org/forum/201507201000/philip-zimbardo-revisits-the-stanford-prison-experiment>

Proměnné přispívající k projevu „zlého“ chování:

- **anonymita místa a osoby** (přispívá k vytvoření stavu odosobnění či odlidštění,
- **povolení** pro některé účastníky (dozorce) **kontrolovat** jiné (vězně)
- umístění všeho do **jednoho rámce** (vězení), který většina společností po celém světě pokládá za jistou podobu **institucionálně schválených trestů** za zlo...

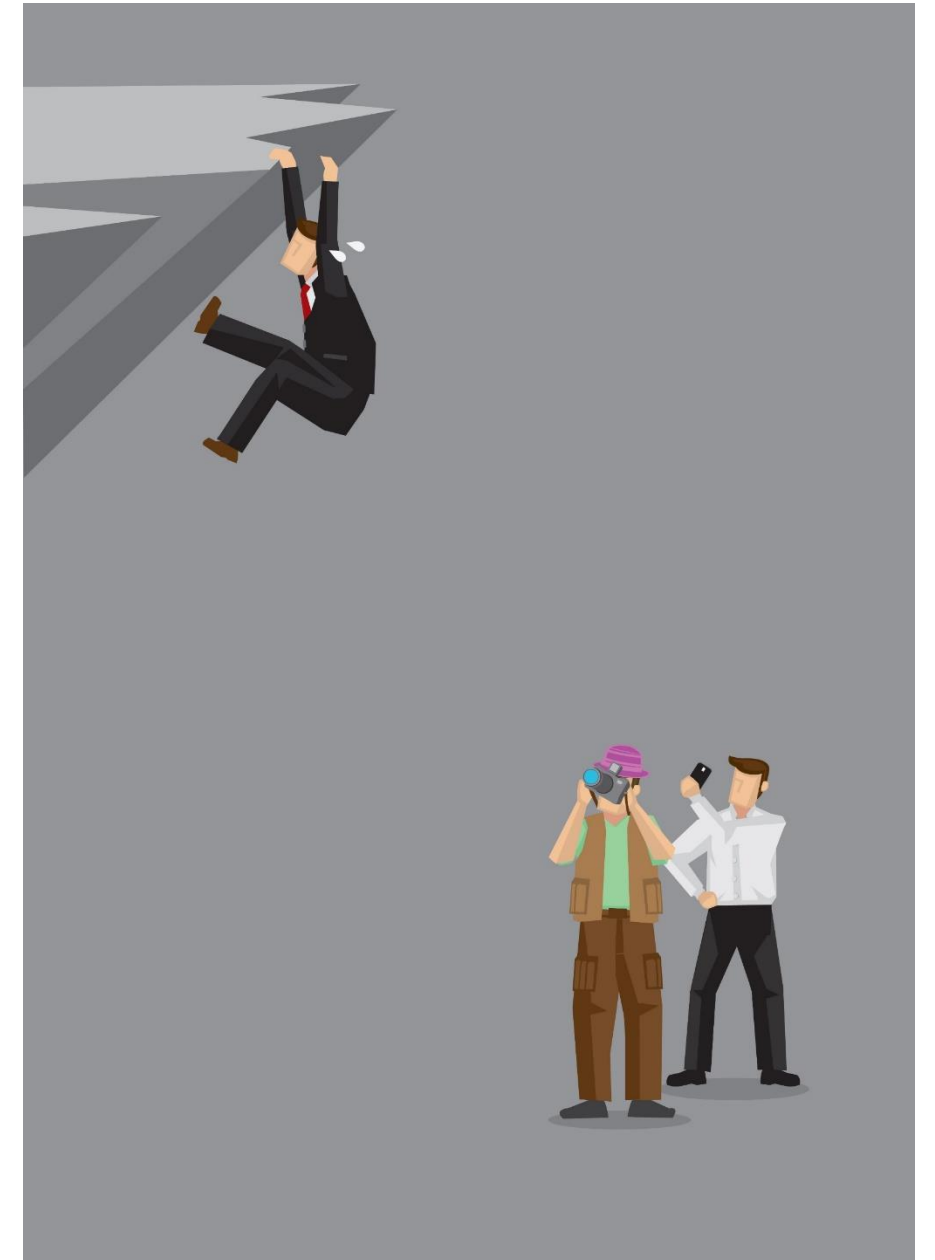
Snižuje se individuální osobní identita a zvyšuje skupinová (která může být různá, nejen agresivní)

Faktory zvyšující de-individuaci:

- **Anonymita**
- **Velikost skupiny**
- **Kostým**
- **Prostředí**
- **Situace**

EFEKT PŘIHLÍŽEJÍCÍHO

- Se vzrůstajícím počtem lidí přítomných v krizové situaci se snižuje pravděpodobnost pomoci
- **PLURALISTICKÁ IGNORANCE**
- **ROZPTÝLENÁ ODPOVĚDNOST**
- **deindividuace**

Sociální psychologie

Věda o tom, jak skutečná nebo domnělá
přítomnost ostatních lidí utváří chování a duševní
procesy člověka

Vliv přítomnosti ostatních

i. Facilitace a inhibice

ii. Deindividuace

iii. Efekt přihlížejícího

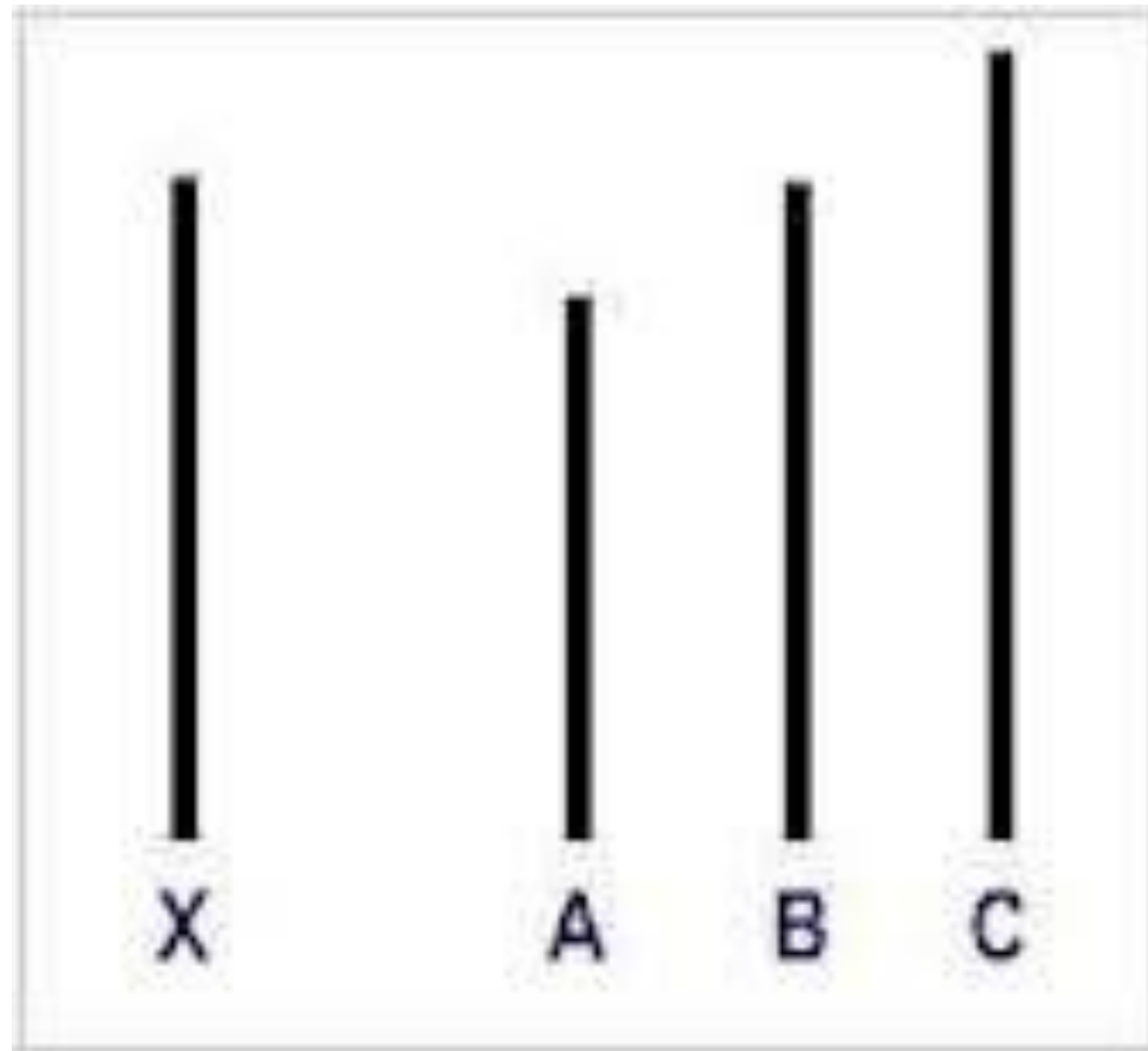
iv. Vyhovění a poslušnost

i. Konformita a vliv menšiny

ii. Poslušnost autoritě

VYHOVĚNÍ A POSLUŠNOST

Konformita (vyhovění většině)

- Sociální vliv, který je výsledkem setkání s názory většiny nebo většinové části vlastní skupiny
- Náš úsudek ovlivňují názory ostatních - i když se zjevně mýlí
- Informační vliv
- Normativní vliv

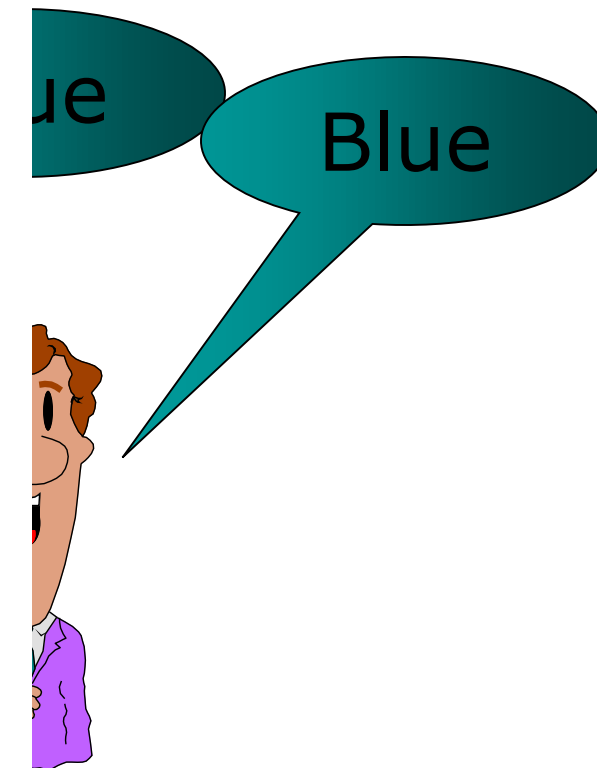
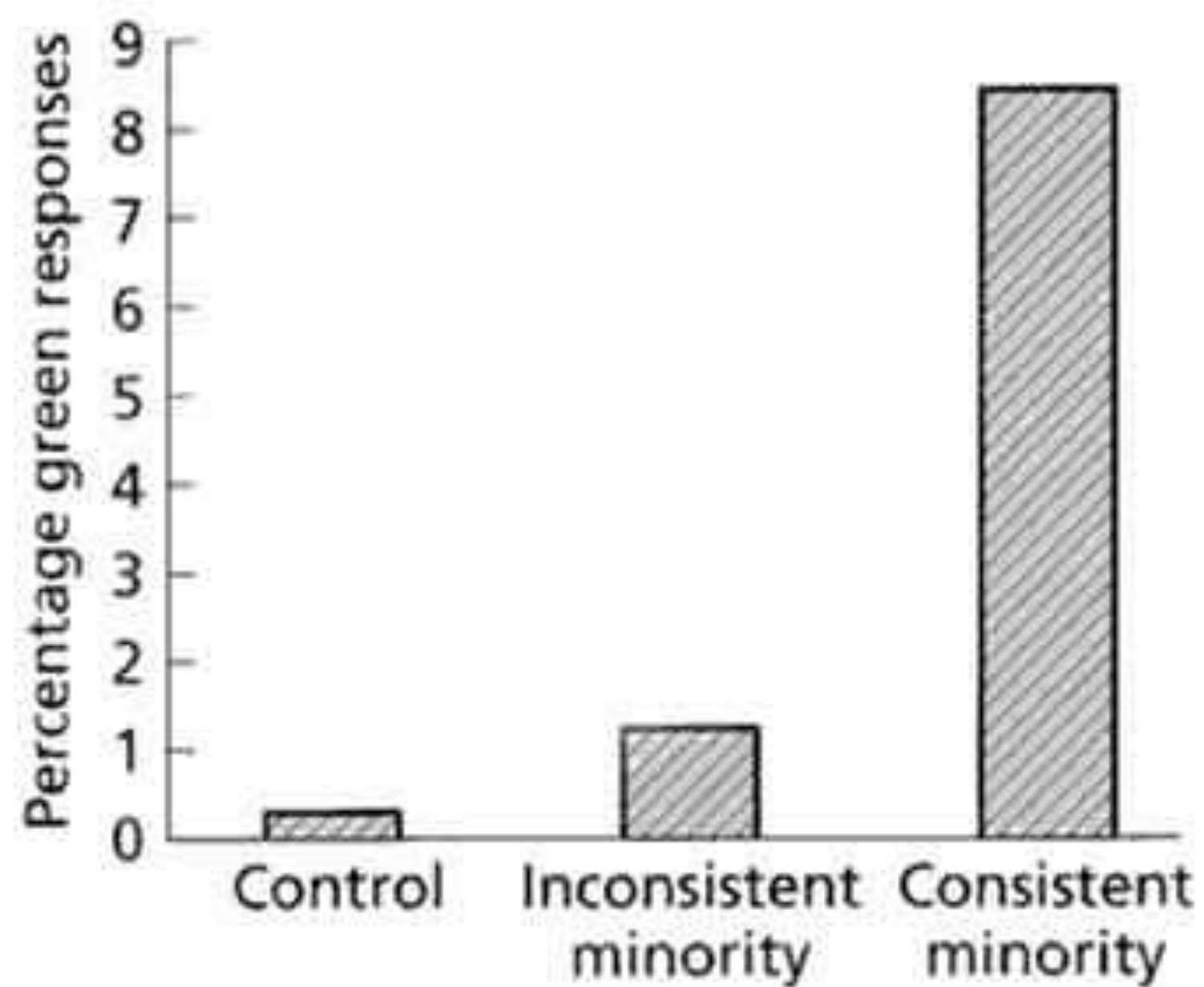

INOVACE NEBOLI VLIV MENŠINY

<https://www.amazon.com/12-Angry-Men-Henry-Fonda/dp/B07JCK5XXN>

Převrácený Aschův experiment

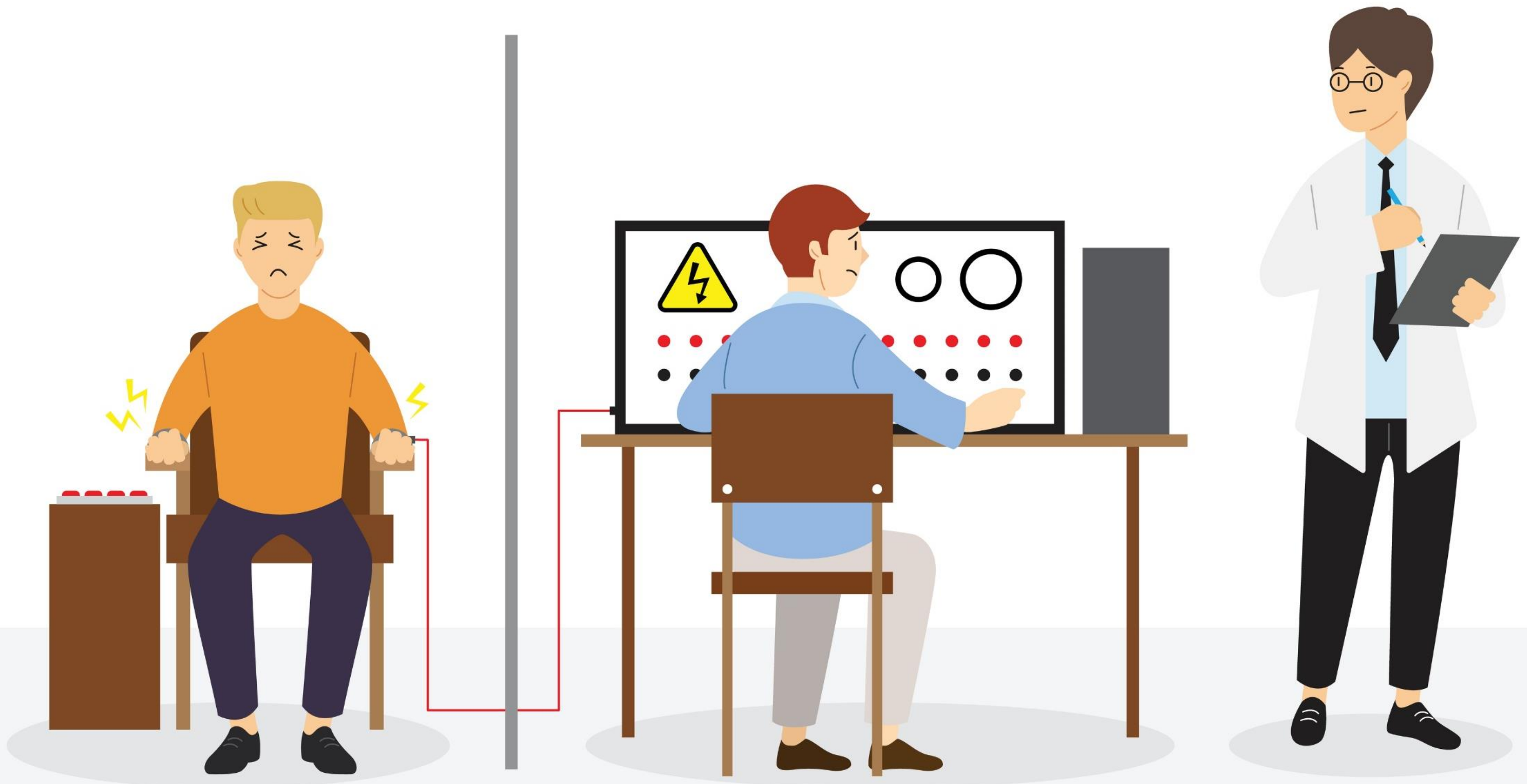

ct 4

- Menšina může přesvědčit většinu pokud vystupuje důsledně a bez projevů neústupnosti, arogance a dogmaticčnosti

VYHOVĚNÍ A POSLUŠNOST

Ke zkoušce k samostudiu

Další jevy sociální
psychologie popsané v
kapitola Sociální vliv
Kapitola Sociální kognice, str.
750 – 783

- *Utváření dojmu*
- *Postoje*
- *Kognitivní disonance*

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mirka N. Schöffelová
miroslava.NovakovaSchoffelova@fhs.cuni.cz